

Bedömningsunderlag för delprov B

1

Uppgift: I vilken stad har Elin Lindman gjort sina intervjuer?

Process: Hitta information och dra enkla slutsatser

Bedömning: **2 poäng**

Lund.

2

Uppgift: Om butiker slänger mindre mat blir det svårare att sopdyka. På vilka andra sätt kan butiker stoppa sopdykning, enligt texten? Nämn två sätt.

Process: Hitta information och dra enkla slutsatser

Bedömning: **2 poäng**

Av lösningen framgår två av följande sätt:

- lås
- mosmaskiner
- anmälan av brottet.

Exempellösningar

2 poäng

”Lås och att mosa skräpet.”

”De kan låsa containrarna eller anmäla sopdykarna till polisen.”

”De kan sätta lås på sina containrar och de kan även förstöra maten innan den slängs.”

Kommentar: Att ”förstöra maten” syftar på vad en mosmaskin gör och är därför en acceptabel lösning av uppgiften.

0 poäng

”Sätta lås på containrarna.”

Kommentar: Endast ett sätt räcker inte för att nå två poäng.

”Köpa in den mat kunderna vill ha. Ställa sin container på annat ställe.”

Kommentar: Att köpa in den mat kunderna vill ha leder till att butikerna slänger mindre mat. Uppgiften frågar efter andra lösningar än detta. Det andra ledet i lösningen saknar stöd i texten.

3

Uppgift: Cecilia Lundqvist är kritisk till att mat slängs. Hur tycker hon att problemet ska lösas?

Process: Tolka och sammanföra

Bedömning: **2 poäng**

(D.) Genom att förändra sättet maten produceras på.

4

Uppgift: Vilken är den främsta anledningen till att bli frigan?

Process: Tolka och sammanföra

Bedömning: **2 poäng**

(D.) Det är en politisk handling.

5

Uppgift: Författaren till reportaget är Elin Lindman. Även om författaren inte skriver ut sina egna åsikter i ämnet kan man som läsare ändå få uppfattningen att författaren är positiv till friganism, eftersom sopdykning framställs som något positivt i texten.

Granska texten och ge två exempel på hur författaren får fram den positiva bilden av sopdykning.

Process: Reflektera över och utvärdera innehåll, form och språk

Bedömning: **4 poäng**

Av lösningen framgår två rimliga exempel på hur Lindman förmedlar en positiv bild av sopdykning. Nedan listas några rimliga exempel:

- Ingressen slår fast att mat slängs i onödan.
- Fler personer som är positiva till sopdykning intervjuas än personer som är negativa.
- En av sopdykarna får sista ordet i artikeln.
- Lindman väljer att ta med information från en frigansk hemsida.
- Lindman skriver ”I en värld där en miljard människor /.../ svälter slänger vi i Sverige över 100 000 ton mat varje år”.

2 poäng

Av lösningen framgår ett rimligt exempel.

Exempellösningar

4 poäng

”Cecilia Lundqvist är ganska nöjd med kvällens fynd’. Det påpekas mer än en gång att det som hittas är fynd även om allt inte är det egentligen. Hon avslutar också reportaget med några visdomsord från Cecilia Lundqvist.”

Kommentar: Av lösningen framgår två rimliga exempel: att Lindman väljer att tala om det sopdykarna hittar som ”fynd” och att hon väljer att låta en person som är positiv till sopdykning få sista ordet i texten.

”Hon säger att man tar vara på mat som slängs i onödan. Hon tar upp all svält som pågår i världen och att vi ändå kastar 100 000 ton mat.”

Kommentar: Av lösningen framgår två rimliga exempel: att mat slängs i onödan enligt artikeln och påpekandet att det i Sverige slängs 100 000 ton mat trots att människor i världen svälter.

2 poäng

”Hon intervjuar flera personer som är positiva till sopdykning men bara en som är negativ.”

Kommentar: Av lösningen framgår att en majoritet av rösterna som kommer till tals i texten är positiva till sopdykning.

0 poäng

”Det fokuseras väldigt mycket att det inte är negativt utan mer positivt”

Kommentar: Att sopdykning framställs positivt i texten framgår av uppgiftsformuleringen.

”Hon uttrycker sig kritiskt mot policyn att det som är slängt är slängt.”

Kommentar: Det är Fredrik Nilsson som är kritisk till den nämnda policyn, inte Elin Lindman.

”Hon har bara intervjuat personer som anser att det är bra med sopdykning eller håller på med det. Hon lyfter bara fram den sidan”

Kommentar: Elin Lindman intervjuar även Andreas Fondell som är negativt inställd till sopdykning.

”För att man skulle kunna leva på det och maten de slänger är inte dåligt. Man kan också hitta olika saker som är nödvändigt att ha och det är gratis.”

Kommentar: Lösningen beskriver varför sopdykning kan uppfattas som positivt men svarar inte på hur journalistens inställning kan anas i texten.

6

Uppgift: Vad heter Rosauras mamma?

Process: Hitta information och dra enkla slutsatser

Bedömning: **2 poäng**
Herminia.

Exempellösningar

2 poäng

”Hon heter Herminia.”

”Hermina”

Kommentar: Eleven har hittat rätt information i texten men har skrivit av namnet fel. Detta misstag påverkar inte bedömningen.

0 poäng

”Seniora Inez”

7

Uppgift: Varför vill inte Rosauras mamma att Rosaura ska gå på kalaset?

Process: Tolka och sammanföra

Bedömning: **2 poäng**
B. Mamman vill skydda Rosaura från att bli besviken.

Uppgift: Varför använder Rosaura just sin julklänning på kalaset? Ditt svar ska utgå ifrån vad du vet om Rosaura och hennes mamma.

Process: Tolka och sammanföra

Bedömning: **2 poäng**

Av lösningen framgår att Rosauras familj har dålig ekonomi, t.ex. genom att eleven uttrycker något av följande:

- Rosaura kommer inte från en rik familj.
- Rosaura har bara en klänning.
- Julklänningen är den finaste klänningen hon har.

Exempellösningar

2 poäng

”För att hennes mamma jobbar som städare och tjänar förmodligen inte mycket. Därför har nog inte Rosaura så många klänningar att välja mellan.”

”Troligen hade Rosaura bara en fin klänning.”

”För att passa in bland de rika.”

Kommentar: Av lösningen framgår att Rosaura inte tillhör de rika barnen. Om hon gjorde det skulle hon inte behöva anstränga sig för att passa in. Hon skulle dessutom troligen ha fler fina klänningar.

0 poäng

”För att hon skulle på en fin fest och ville se fin ut.”

Kommentar: Lösningen är för allmängiltig och utgår inte ifrån vad vi får veta om Rosaura och hennes mamma i novellen.

”Kalaset är vid juletid.”

9

Uppgift: Varför blir Rosaura arg på flickan med rosetten? Ditt svar ska utgå ifrån en tolkning av samtalet mellan de två flickorna.

Process: Tolka och sammanföra

Bedömning: **4 poäng**

Av lösningen framgår att flickan med rosetten ifrågasätter Rosauras och Lucianas vänskap/att hon ifrågasätter Rosauras roll på kalaset.

2 poäng

Av lösningen framgår något som flickan med rosetten gör och som Rosaura reagerar negativt på, t.ex. att flickan skrattar åt Rosaura, frågar vad mamman jobbar med.

Exempellösningar:

4 poäng

”För att hon påstår att Rosaura inte är Lucianas vän.”

”Flickan tycker inte att hon är lika fin som de andra för att hon inte är rik.”

2 poäng

”Eftersom hon ställer så mycket frågor om vad hennes mamma jobbar som.”

”Flickan med rosetten skrattade åt Rosaura.”

”Hon frågade hur hon lärde känna Luciana.”

10

Uppgift: I mitten av sidan 11 tänker Rosaura att hon aldrig har varit så lycklig i hela sitt liv. Men berättaren lägger till: ”Men det bästa var ännu kvar.” Vad syftar berättaren på med denna mening?

Process: Tolka och sammanföra

Bedömning: **2 poäng**

(C.) Att Rosaura fick hjälpa trollkarlen.

Uppgift: Typiskt för noveller är att de innehåller en vändpunkt. I det här fallet gör den avgörande vändpunkten att man som läsare ändrar uppfattning om det man fått veta tidigare.

- Vilken är den avgörande vändpunkten i novellen ”De andras kalas”?
- Vad kan läsaren förstå när vändpunkten kommer?

Process: Reflektera över och utvärdera innehåll, form och språk

Bedömning: **4 poäng**

Både a) och b) är godtagbart lösta enligt följande:

- Av lösningen framgår att vändpunkten inträffar när señora Inés räcker över pengarna/när Rosaura inte får någon present.
- Av lösningen framgår att Rosaura inte har varit på kalaset på samma villkor som de andra/att hon ses som en i personalen/att skillnader i ekonomisk status kan vara svåra att överbygga.

2 poäng

Antingen a) eller b) är godtagbart löst enligt ovan.

Exempellösningar

4 poäng

”a) När hon inte fick någon present som dom andra barnen fick, hon fick pengar för att hon arbetat.

b) Att hon bara var där för att hjälpa till på kalaset.”

”a) Vändpunkten är när hon inte får någon present när de ska gå utan hennes mamma får pengar istället.

b) Läsaren får då veta att hennes mamma hade rätt.”

Kommentar: Rosauras mamma påstår inledningsvis att Rosaura och Luciana inte är vänner på riktigt. Att eleven i b) lyfter fram att mammans ord visar sig stämma motsvarar en lösning som fokuserar på att Rosaura inte är på kalaset på samma villkor som de andra barnen.

”a) När señora Inés ger flickan pengar.

b) Att författaren vill säga att rika och fattiga aldrig kommer att kunna umgås på samma villkor.”

2 poäng

”a) Att Senora Inés ger R två sedlar istället för en joggio eller ett armband, vilket de andra barnen fått.

b) - ”

”a) Sista sidan.

b) Att hon endast var bjuden för att de ville visa godhet mot hennes mamma.”

Kommentar: Lösningen i a) är för outvecklad. Av b) framgår att Rosaura inte varit bjuden på kalaset på samma villkor som de andra.

0 poäng

”a) Vändpunkten är när trollkarlen sa: ”Tack så mycket, min grevinna.” Då blev hon jätteglad.

b) Att Rosaura är bäst och hade den bästa rollen.”

Kommentar: Det avsnitt eleven har valt motsvarar inte novellens avgörande vändpunkt.